

REDACȚIA

Deák Ferencz-u. Nr. 28.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria: 30 cor.
 — — — — — 10 cor.
 — — — — — 5 cor.
 — — — — — 3 cor.
 de Dumbrăvești pe an 4 cor.
 România și străinătate pe an 40 franci.

scripse nu se înșelază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 28

INSERTIILE:

de un păzământ: prima dată la
 luna; a doua oară la două săptămâni;
 a treia la o lună de fiecare publicare.

Adăpt abonamentele, cât și înșurări
 sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitate

Scrieri adresate nu se primesc

Adresa către M. Sa.

(*) În statele moderne constituționale e
 ul ca în fiecare an corpurile legiuitoare
 de convocate prin *mesagiu*: regal, împă-
 se ori princiar. Constituția maghiară
 în privința asta abatere: prevede anume.
 Dieta se poate întruni și fără a fi con-
 prin mesagiu regal. Este apoi ob-
 obiceiul ca mesagiul regal să i-se de
 răspuns.

Dieta din anul acesta s'a întrunit fără
 agiu regal.

După alegerile dela 26 Ianuarie în si-
 partidelor maghiare din Dieta s'a făcut
 o atât de mare schimbare: în cât.
 em că nici până în ziua de azi nu s'a pu-
 forma guvern responsabil. M. Sa a pre-
 d'atunci că în noua Dieta nu va pute
 alba curând guvern care să țină piept
 melor ce pot să se provoace cu prilejul
 țiunii — *adresei*. Eată de ce nu s'a
 esat membrilor corpurilor legiuitoare —
 și Camerii Magnatilor — cu *mesagiu*.
 După ce Dieta se întrunise deja de trei
 anunță în trei rânduri că declară des-
 noua sesiune parlamentară.

Lua (ori *voia* să ia) astfel prilejul ca
 Dieta să se pornească o discuție în jurul
 esei, a răspunsului la mesagiu. Știe că
 țiuni de felul acesta, mai ales după o
 de radicală schimbare în situația parti-
 or maghiare, în loc să clarifice lucrurile,
 producea noi și neprevăzute greutăți.

El, dar partidele opoziționale aliate,
 fac majoritate în Dieta, nu de aceea

sunt stăpâne pe situație pentru-ca să nu-și
 arate — puterea.

Nu vrea M. Sa ori n'are ce să spună
 Dietei? Are însă *Dieta* ce să vorbească. În
 deosebi are de spus multe partidul kossu-
 thist, care a și dat repede lui Apponyi în-
 sarcinarea să facă un proiect de adresă.
 Proiectul a fost primit întâiu în delegația
 partidelor aliate și în cele din urmă l'a pri-
 mit și Dieta ca basă de discuție. E sigur
 că după-ce va fi discutat, majoritatea îl va
 și primi *nemodificat*.

Ce cuprinde acest proiect, care este
 tonul lui. — cititorii nostri au văzut din
 textul întreg ce am publicat. Cititorii nostri
 știu și rostul adresei: Kossuthiștii grăbesc
 s'aducă la cunoștința M. Sale că fără con-
 cesiuni militare și independența vamală noul
 guvern n'are ce să caute în Dieta. Și încă
 ceva: M. Sa nu poate numi miniștri decât
 din sânul coaliției!

Când știe însă țeara întreaga că Apponyi
 a fost silit să demisioneze din presidenția
 Dietei pentru-că plăcuse lucră pentru stoar-
 cerea concesiunilor, când se știe d'asemenea
 că M. Sa și-a spus deja cuvântul în chestia
 maghiarizării armatei comune, în *ordinul de*
și dela Chlopy, nu e greu de ghicit ce în-
 tenționează adresa kossuthistă: *vrea să*
forțeze.

Că vor reuși ori nu kossuthiștii, că
 adresa lor va avea oare de rezultat *muirea*
Vienii, cum scriu ziarele opoziționale, ori
 vor provoca un conflict grav între Curte și
 — «nație», vom vedea curând.

La tot cazul partidul kossuthist și cele-
 lalte aliate cu el, și a luat o grea răspundere.

Tisza a avut dreptate când i-a făcut atenți
 pe toți că prin discuția incinsă în jurul
 adresei numai înrăutăți se poate situația.

Pentru-că e fapt: M. Sa ține morțiș la
 întreaga întocmire actuală a armatei și de
 geaba opoziția se ferește a vorbi de armata
 independentă maghiară, subtilele cuvinte pri-
 vitoare la aspirațiunile naționale în armata
 comună Viena le știe cântări, știe că o con-
 cesie acum înseamnă renunțare totală în
 scurtă vreme.

Ori unde vor ieși lucrurile, ceea-ce a-
 steaptă neamul românesc e ca deputații na-
 ționaliști din Dieta să ia și ei atitudine în
 chestia mare pusă de majoritate în discuție.

În princip Românii nu pot fi încontra
 unei adrese: doar politica memorandistă n'a
 urmărit nici ea altceva decât ca M. Sa să
 fie pusă în curent cu cele ce se întâmplă:
ce îndură și ce dorește poporul.

E întrebare numai, dacă adresa kossuth-
 istă cuprinde ceea-ce într'adevăr e getă și
 simte țara, ori este ecoul numai a par-
 tidelor aliate *șoviniste*?

Eată ceea-ce vor trebui să examineze
 în Dieta deputații români *naționaliști*... și,
 dacă au curaj, chiar și cei care mai stau
 în partidul liberal.

Suntem siguri că vor și face-o, cu dem-
 nitate și barbatie, spre folosul patriei și edi-
 ficarea Coroanei.

Postul de vicșpan din Timișoara.

Fișpanul comitatului Timișoara a publicat con-
 curs cu termen de 15 zile începând din 15
 Aprilie n. pentru ocuparea postului de vicșpan
 devenit vacant. Se poate concura cu petiție, ori
 prin prezentare personală, cari trebuiesc făcute
 direct la fișpan.

LINIȘTE...

Liniște!

Cât de frumos sună, și cât de străin îmi
 înțelesul acestei vorbe...

Soarele pâlcește apunând, ca iarăși înfocat
 răsare mâne, ca să împraștie nouă viață. Și
 sururi senin în cereasca sa înălțime; lin își
 drumul, îndrăzneț în puterea tăriei sale.
 tulbură pe dânsul goana de nori pripășiți
 asupra pământului?

Firea se sbuciumă în răsăritul primăverii
 sbucnește vie putere de viață, coaptă în mu-

Totul îndeamnă la viață; numai sufletul meu
 este liniște, cere liniște...

Liniște!

Alte vremuri ajuns-am oare-când!

Aprins era sufletul meu de avânt; zăga-
 se frîngeau în drum; — înainte, înainte!
 croiam-cu gândul, la fericire...

Fericire?

Prea mult am zis! În gând aveam bucu-
 elipelor de odihnă, după luptă, după învâl-
 lă luptă a vieții...

Dar când la căpătâiul nădejdei murinde
 linia abea mai licărește în suflet, — iar fi-
 chiamă la viață, la speranța fericirii, — eu?
 ahriat oftez:

Liniște!

Munții sfarmă credința; gloriile înaltă, mar-
 șărește, — dar izbîndu-se de suflete ome-
 se zdrobește...

Avânt, însuflețire, muncă, ideal, când toate
 îți stau grămadă în față, hârbiute, la picioarele
 anilor tăi, — unde vei mai găsi energia pentru
 a merge înainte, iarăși „înainte”? Unde este pu-
 terea de viață dătătoare a sorilor — ce s'au
 strâns în univers?

Sufletul îndurerat nu caută, nu mai are
 putere de-a prinde avânturi noi; ești obosit,
 ești istovit, vrei pace, liniște ceri...

Liniște!

— Ești plîngător, ești slab! se va zice.

Da; sunt slab, sunt plîngător. Și cum nu
 aș fi slab, când tăria inimii mele se frînge a-
 colo, unde credeam că e temelie ei...

Și cum nu aș fi plîngător, când în jurul
 meu totul are un aer de pustiu, de izolare, de
 nimicire, dezastru?...

— Ale neamului dureri ai prins, ori ale
 tale i-le dai poreclă?

Hamlet a zis, că e „ceva putred în Da-
 nemarca”. Eu văd că e mult putred, în a noastră
 „Danemarca”; ... ori eu — singur sunt...

Unde e însă mîntuirea altora, a tuturor?
 Numai la zodiasă vei găsi mulțumitoare
 răspunsuri mincinoase.

Vai, fundul temniței cât de liniștitor poate
 fi pentru un suflet sbuciumat, — și ce omo-
 ritoare este temnița universului, pentru cei-ce
 s'au îndeletnicit a visa...

Liniște!

Mă zguduie privirea chipului din cadru...

E tatăl meu!

Rece și grav mă privește; ei nu lăcri-
 mează în fața suferințelor mele, a sbuciumului
 meu și durerii, — și m'a iubit!...

El s'a dus de mult, în alte lumi, visând
 alte vremi decât acele, în care a ajuns „micul”
 său „odor”...

Parcă mă privește aspru...

Mă cuprind în ochii icoanei, ce parcă în-
 viază din pânză... Lacrimi?...

Și 'n alte lumi sunt lacrimi?

— Pentru cei-ce am iubit și pentru cei
 nenorociți...

Și cine sunt aceia?

— Nu priviți în ochii mei, căci vă per-
 deți uimirea, pentru chinurile lui Tantal!...

Dar, — lăpădați aceste scrisuri!

Liniște!

Liniște!

Cât de frumos sună și cât de străin îmi
 este înțelesul acestei vorbe!...

Soarele răsare înfocat; și va apune trist;
 viață dă puterii și clipind din geană apune, pre-
 gătind pat cald desnădăjduirii, întunecimei, pro-
 duse de durerile istovitoare de suflet...

Sloiuri de gheață se așează peste — ilu-
 ziile deșteptate ale „primăverii”.

— Ce mai sper?

Doresc liniște... Poate în altă lume? Dar:
 Liniște!

Sbucium.

SITUAȚIA.

În politică nimic nou. Dieta, după ce a primit Sămbătă propunerea lui Eötvös Károly de a se exprima reprobare la adresa lui Tisza și Perczel pentru fapta lor dela 18 Noembrie anul trecut, s'a prorogat până după sărbătorile noastre, 3 Mai. Deputații toți s'au dus acasă, a plecat din Pesta chiar și contele Tisza, ducându-se la Geszt. Așa, că în tot decursul acestei vacanțe nici nu se crede că se va face ceva hotărîtor pentru rezolvarea crizei.

Opoziția aliată și-a precizat în adresa către Tron programul politic de guvernare. Dacă acest program ar fi acceptat la Curte, viitorul guvern s'ar forma din membrii actuali ai coaliției. Dacă nu, nimeni nu știe ce va fi. Mai probabil e că s'ar forma un guvern de afaceri curente, fără colorit politic și Dieta s'ar proroga, prin decret regal, până s'ar ajunge la o soluție.

Aceasta, se înțelege, numai după ce s'a terminat în Dietă cu discuția asupra adresei.

E vorba: *cine va obosi* mai iute? Coaliția care vrea guvernul, ori M. Sa, cărui îi trebuie budget și miliție?

Procese. Azi se desbat înaintea curții cu jurați din Timișoara procesele de presă intentate d-lor dr. Ștefan Petroviciu, dr. C. Jurca și Mihail Gaspar pentru articole scrise în „Drapelul“ articole în cari procurorul a găsit agitație.

Redactorul nostru responsabil asistă la aceste procese și ne va raporta despre rezultatul lor.

Biankini și dualismul.

„Woche“ din Viena aduce în Nr. 14 din 3—4 anul c. un articol vrednic să-l cunoască și opinia publică românească care se interesează de mersul crizei și dezvoltarea situației politice, sociale și economice a monarhiei.

Biankini, care este singurul apărător al ideii de „Magna Croația“ în parlamentul austriac, și lupătorul încarnat al slavismului, se pare cel puțin după numele său, că nu este de origine slavă, ci un italian slavizat — mai ales fiind dînsul cetățean al Dalmației.

Biankini intervievat de „Woche“ în chestia pactului din 67, a răspuns:

— Eu vreau să vorbesc mai înainte de toate să definesc părerea dreptului de stat a poziției Croației. — Croația, Slavonia și Dalmația aparțin coroanei ungurești (de când și Dalmația? N. trad.) pot să desbată asupra acestei chestii ori și când cu Coroana și cele 3 regate (Biankini scoate aici 3 regate, ca din pămînt, pentru că nici Croația singură nici Slavonia singură nici Dalmația singură n'au fost nici când regate. Not. trad.) e arăș libere, de a se tocni asupra unei baze nouă, fără concursul maghiarilor, cari cred că ne vor putea impune voința lor.

Ce privește partea politică, se exprimă Biankini, că Croația este o țeară curat agrară (Biankini a întrelăsat aici a aminti și însușirea a doua: *sărăcia*, care în politica lumii de azi cumpănește foarte mult. Not. trad.) și trece la presupunerea (?) că dacă de dragul șovinismului agrari s'ar lăsa a fi încorporați într-o Ungarie independentă și cu vamă proprie politice sale, ar comite Croația o sinucidere economică.

Dalmația aparține după dreptul de stat Croației, și nu poate să-i fie indiferent, ce soarte va ajunge această țeară, dacă Austria și Ungaria va face vamă independentă, ar trebui atunci Dalmația să stea în aer, ne mai avînd legătura politică cu Austria.

Et nunc venimus ad fortissimum murum.

Biankini se întreabă, că ce se va întâmpla în acest caz cu Bosnia și Herțegovina?

Austria nici-cînd nu se va învoi, ca provinciile ocupate să se încorporeze Ungariei. — A ridica între Dalmația și aceste provincii vamă independentă ar fi o absurditate, afirmă Biankini, pentru-că Dalmația ar pierde în timpul creșterii unei „Magna Croația“ teritoriul din dos al provinciilor, atât de mult dorit de dînsa. Nu ne rămîne deci alta, decît că dacă pactul dela 67 să va prăbuși, după părerea lui Biankini să se împreune cele trei regate (Croația, Slavonia, Dalmația) cu Bosnia și Herțegovina într-o „Croație mare“ autonomă, care ar lega alianța de vamă și comerț cu Austria și ar susține o armată comună.

Ceea-ce privește chestia externă a două țări aliate, Austria și Croația, nu vor fi mari greutăți, căci prin o considerare prevenitoare din partea Austriei față de interesele noastre agrare, oferim noi industriei Austriei trecerea către Balcanul oriental, care și așa stă pe picior cu politica ungurească. (Aici e ar dovădește Biankini ce vederi restrânse are privitor la vama Austriei și unei eventuale alianțe cu „Magna Croația“, pentru-că în starea în care se află azi și Croația proprie zisă, și Bosnia și Herțegovina nimic n'are a esporta, din partea agra-

rilor săi. Cine cunoaște miseria acestor popoare care nu au o viticultură modernă, ci niște prapădite pe care nu s'ar găsi de loc măcar în Austria să le cumpere, ca să amintesc numai de un soi de economie, căci celelalte, cereale, etc. stau foarte rău, mai ales în Bosnia și Herțegovina, și din zi în zi sărăcia crește prin populațiune. Cât pentru calea ce ar deschide industriei austriece în Balcanul oriental, nu folos ar aduce Austriei, căci n'ar putea rezista concurenței României, care de presentea merge cu pași rapizi spre mărirea industriei sale naționale, care afla atîta teren bogat în România care de fapt dominează în zilele noastre canalul orientului cu industria sa. Să măsurăm mai cu ochii pe cartă distanța dintre România și Austria față de țările balcanice orientale vom vedea ce diferență mare este. Așa-i că Biankini?! Not. trad.) Cât pentru armată, continuă Biankini, nu este de lipsă să mai așezăm că Croația va primi limba germană ca comandă.

Acestei limbi ni-am supune pentru-că fi o necesitate a țării armatei comune, și nici cînd n'am primi limba maghiară ca a de comandă în armata Croației, pentru-că po face din scopuri mărșave de maghiarizare dovadă aduc orașul Fiume, care în 67 au fost Unguri cu puterea dela noi, și că după 5 ani de administrație ungurească, autoritatea Croate s'au disolvat, rînd pe rînd.

Mai rău nu ni-ar putea merge — este Biankini în desperația — sa și încheie cuvintele: „Caveant consules“!

† Ștefan Ciorogariu

Zilele trecute s'a stîns din viață. Un brav Român și bun părinte de familie, cărui cerc de activitate deși n'a trecut să se marginele unei comune, cu toate acestea în măsură deplină vrednic să ne amende. Îndeosebi de el. Pentru-că a fost un punct în viața noastră publică: tipul notarilor români din a căror generație mai găsim câte unul.

Era din generația de notari cari pe încredințat lor și-l considera nu ca mijloc a face avere, de a-și arăta în comună puternicia ori să caute, cu ori-ce preț, stăpînirii, ci considera slujba drept *chemare*, o misiune înaltă de a ajuta *porului*, de a-l ridica moralicește și materialicește.

Academia Română.

— Raport asupra lucrărilor făcute în 1904—1905. —

(Continuare).

Bursele au fost în număr de 33, și anume:

a) 23 burse de câte 100 lei pe lună;

8 la Facultatea de științe din Iași studenților: Nicolae Ghiulea, George Giuncu, Dimitrie Iancu și Ana Forăscu din Anul I, Agricola Cardaș, Ilie Pisoschi și Zamfir Ștefan din anul II și Constantin Bedreag din anul IV.

7 la Facultatea de medicină din Iași studenților: Ioan Brăilă din anul II, Petru Dănilă și Alexandru Taicu din anul III, Dimitrie Gavrilăș și Radu Andrei din anul IV, Emilian Buzenchi și Petru Nicolaescu din anul VI.

8 burse anuale la școala de poduri și șosele din București elevilor: M. Cioc, Gr. Constantinescu, D. Năsturaș din anul preparator, G. Orăscu din anul II, I. Balinschi, Malcoci, C. Mihailescu și Tiberiu Sfîntescu din Anul IV. Conform dispozițiunii luate în 1901, acești elevi sunt socotiți în aceleași condițiuni, ca și bursierii Statului și bursele se plătesc în comptul Direcțiunii școlii.

b) 3 burse de câte 300 lei pe lună pentru licențiați:

D-lui Ioan Borcea, pentru studiul zoologiei descriptive la Paris, în anul IV.

D-lui I. I. Raianu, pentru studiul astronomiei la Paris, în anul III.

D-lui C. Popovici, pentru studiul matematicilor la Paris, anul I.

c) 3 burse de câte 250 lei pe lună pentru absolvenții de licee și de școli speciale:

D-lui George Amilcar Sava, pentru studiul chimiei industriale la Zürich în anul IV (anul III al Politehnicului).

D-lui Haralamb Vasiliu, în anul III, pentru studiul agriculturii la Hohenheim.

D-lui Vasile A. Tomulescu, pentru studiul tăbăcăriilor la Lyon, anul I.

d) 2 burse pentru ingineri:

D-lui M. I. Stroescu, pentru studiul idilității publice, în anul III, cu 450 lei pe lună;

D-lui M. Bodnărescu, pentru studiul industriei petroleului, anul I. cu 300 lei pe lună.

În urma concursului ținut la Universitatea din Iași pentru acordarea bursei ce s'a dat d-lui C. Popovici, s'a acordat și lui Dimitrie Pompei și Traian Lalescu cît un ajutor de 200 lei pe lună spre a-și completa studiile matematice la Paris.

Conform deciziunii din sesiunea generală a anului 1903 s'au acordat și anul acesta 10 burse de câte 360 lei anual la elevi de ai școlii practice de agricultură „Ioan Costache Agariei“.

În anul 1904 au expirat burse: d-lor ingineri I. Moșoi, și V. Roșu, cari au făcut temeinice studii, cel dintîi de morărie și cel de al doilea de idraulică;

D-lui Maximilian Rotariu, care a obținut diploma școlii de agricultură dela Hohenheim;

D-lor Constantin Motomancea, Ioan Popovici, George Anastase și d-rei Elena Nicodim, cari au obținut diploma de licență dela Iași;

D-lui D. Gh. Pășcanu și d-rei Elena Vereanu, cari au obținut doctoratul în medicină dela Iași.

Bursa d-lui Ioan Manolescu, dela Facultatea de științe din Iași, și a d-soarei Elena Moraru, dela Facultatea de medicină, au fost retrase, pen-

tru-că acești bursieri n'au trimis certificatele pre trecerea examenelor.

2. Institutul Otteleșanu dela Măgurele, îngrijirea colegului și președintelui nostru Kalinderu, aduce importante servicii țării, fiind un așezământ, unde se urmărește în primul rând buna creștere a fetelor române sărace. Mottele fără preget și plină de iubire a d-lui Kalinderu care a adus întru totul la îndeplinire dorințele nerosului fondator, se resfringe astfel și asupra Academiei, căci ea, găsindu-se în fruntea lucrărilor prinderilor de natura aceasta, contribuie la marea unor elemente atât de necesare pentru tinderea culturii inimii și a minții în toate activitățile societății Școala cuprinde azi șase clase din cari cea din urmă este destinată lucrărilor manuale.

La examenele anuale ținute în institutul zilele de 26 și 27 Iunie au asistat ca delegați partea Academiei colegii nostri domni: Dr. Babș, St. C. Hepites și Gr. G. Tocilescu, însoțiți de dl Kalinderu. D-nii St. C. Hepites și Gr. G. Tocilescu au prezentat, în ședința dela 3 Septembrie un raport; în care își arată mulțumirea pentru răspunsurile elevilor și pentru frumusețea instalațiunii și mersul general al școlii. Dl Tocilescu a dăruit o amintire, exemplare din scrierea sa despre Ștefan-cel-Mare. Au mai asistat la aceste examene, delegate dela Ministerul Instrucțiunii publice, d-nele P. Barsan, maestra la Azilul Elie Doamna, și Elena Dimitrescu, directoarea școlii de menaj din capitală; d-nele delegate au înaintat Ministerului un raport asupra acestor examene care s'a comunicat colegilor prezenți în ședința dela 20 August.

(Va urma)

Eată de ce a și murit — sărac, deși după un atât de lung sir de ani ajungere. Eată de ce nu l'am văzut nici o mijlocul notarilor cari să facă esces de intru a se imbulzi în grația stăpânirii... erau, la congregație, sedințe furtunoase, putea vedea nimeni în ceata care căuta să distingă lărmuind împotriva naționale, pentru ca astfel fibirale să-l bată merit, ci retras într'un colț contempla... dea, desigur, că altfel și-a închipuit viața în comitat și nu odată va fi dând votul ori executând câte o poa mai marilor.

Par cât și-a iubit biserica, câtă solicitare pentru școală, o știm numai noi, l'am cunoscut deaproape. Și-a iubit protament poporul, ale cărui suferințe stău sufletul ș'ale cărui zile de bucurie mângăiere.

A amic era dintre cei p'al căror cupoți conta cu siguranță. Ingreunat cu creșterii a opt copii — și era un de model — încercat adesea cu su-căci era slab de constituție, nimeni noi nu l'a văzut decât surizind, cu-lui erau ecoul unui suflet înălțat și... Avea ochi mici, dar de-o stră-lare mărturisea despre o inimă de elită. chinându-l aceste șire, aducem prinos ei unui bun Român, iubitor pârinte familie și funcționar d'o rară o-te... Fie ca amintirea lui să inspire slujbași Români, cari, adesea, pen-să ajungă ori să se mențină în func-tioned că trebuie să se umilească, din de vedere omenesc, și să se renege, înct de vedere național.

Memoria lui Stefan Ciorogariu fie veci-entate noi!

Procese din Timișoara.

— Raport prin telefon. —

Timișoara, 17 Aprilie.

La orele 9 a început desbaterile lor intentate d-lor Petrovici, Jurca par pentru 4 articole în »Drapelul». Reichsitorul spune, că prin acele ar-acusații s'au făcut vinovați de pe-cuprinsă în § ul 172, alineatul al (agitație).

cuza o susține procurorul Dr. Ja-

nit Dr. Petrovici și Dr. Jurca se singuri, ear pe dl Gaspar îl apără dl Brediceanu.

la de sedință și coridoarele este în-de Români din Lugoj și Timișoara, și din satele din apropiere.

Acum — orele 10^{1/2} — s'a citit orul, s'a luat naționalul acuzaților și sează cu interogatorul.

ultatul se va ști abea la noapte,

DIN ROMANIA.

urertire. Dl Take Ionescu, ministrul de adepus pe biroul Camerei, în aplauzele ale d-lor deputați, proiectul de lege guvernul este autorizat a converti în mortibilă 4 la sută împrumuturile cu mortibilă 5 la sută emise dela 1881 până în 1892 și 1893.

în acest proiect se convertește în renta sută suma de 422 milioane lei și astfel o reducere de 5.070.000 lei din plata publice.

nera a luat la discuție în secți acest lege care apoi a fost admis.

P. Greceanu a fost ale raportor.

Curte. Joi la orele 9 seara, a avut alatul Regal o reprezentație teatrală la

care M. S. Regina, Augusta Protectoare a societății de bine-facere »Regina Elisabeta», a binevoit a invita pe doamnele patronese și pe toți membri acestei instituții filantropice.

M. S. Regele și Regina, precum și A. S. R. Principesa Maria, au asistat la reprezentație, dând semnalul aplauselor.

S'au dat două piese, care au fost jucate de persoane din societate. În timpul antr'actelor, o muzică de lăutari a cântat diferite arii, pe când lumea s'a adunat la bufet, unde s'a făcut cerc împrejurul Suveranilor.

În urma reprezentației, care a avut un succes deplin, Maiestățile Lor și Alteța sa Regală au binevoit a felicita pe actori; apoi s'au întreținut în modul cel mai afabil cu persoanele prezente, cărora le-au exprimat înaltele Lor mulțumiri, pentru concursul dat societății.

Maiestățile Lor și Alteța Sa Regală s'au retras la orele 12.

Sindicatul zărilor din București, a cărui președinte de onoare este M. Sa Regina, dă mari sărbători populare în grădina Cișmegiu, în cele trei zile de Paște, 17, 18 și 19 Aprilie.

Sedința Academiei. Academia română a ținut Vineri după amiază sedință solemnă sub preșidenția M. S. Regelui, care a venit însoțit de Principele Carol.

La deschiderea sedinței d. Kalinderu, președintele Academiei, a luat cuvântul și a mulțumit M. S. Regelui pentru solitudinea ce arată celui mai înalt așezământ cultural al țării.

Suveranul răspunde că urările cari de astădată salută venirea Sa în templul științei și literaturii române îi sunt scumpe.

Mulțumește tuturor cu aceeași căldură și promite a urmări și de aci înainte cu același interes lucrările Academiei.

Limba românească, continuă Suveranul, mi-a devenit îndoit de scumpă de când am deprins s'o vorbesc și o las urmașilor mei pe cari îi cresc în iubirea ei.

Ca dovadă de dragostea ce am pentru ea am propus Academiei să se întocmească marea etimologicum.

Să nu ne ferim de limbă din letopiseți, ci de neologismele întrebuintate azi.

Acest fapt se datorește obiceiurilor străine introduse și la noi, dar mai ales educării copiilor în străinătate de către clasele de sus, ceea-ce a făcut ca acestea să fie cu totul despărțite de celelalte clase.

Academia și un mănunchiu de scriitori luptă pentru îndepărtarea acestui rău: iată dar de ce e nevoie să se aducă la îndeplinire întocmirea marelui dicționar.

Aștept dar cu nerăbdare, a încheiat Regele, ca marea etimologicum, să fie terminat și pus în mâna tuturor.

Miscare în corpul diplomatic, pe ziua de 1 Aprilie:

Dl Dim. I. Ghica, ministru plenipotențiar la Atena, e pus în disponibilitate.

Dl I. N. Papiniu, actual ministru plenipotențiar la Haga, e transferat în aceeași calitate la Atena.

Dl Edgard Mavrocordat, actual ministru plenipotențiar la Belgrad, este transferat în aceeași calitate la Haga.

Dl Const. G. Nano, ministru plenipotențiar, fost secretar general al ministerului de externe, e numit trimis extraordinar și ministru plenipotențiar la Belgrad.

D. Nicolae I. Ghica, consilier de legațiune actual secretar general al ministerului afaceri-străine, e înaintat la gradul de ministru plenipotențiar clasa II-a.

A. S. Regală Principesa României a binevoit a lua ceaiul Vineri la orele 5 p. m. la d-na și dl Dimitrie A. Sturdza.

Alteța Sa Regală era însoțită de doamna Sa de onoare d-na Elisa Greceanu.

Războiul ruso-japonez.

Inceputul luptei navale.

Foarte puțin se știe în timpul din urmă despre flota lui Rosdestvenski a amuțit telegraful, de când flota rusă a părăsit insulele

Amamba. S'a mai adaogat, ce e drept, că au văzut-o la sud-est de Saigon, unde nici nu a poposit flota. Se crede peste tot însă, că Rosdestvenski n'a ajuns încă la canalul Formosan. E întrebarea, de intră Rosdestvenski în ocean, ori crede, că pe largul oceanului își ajunge ținta, Vladivostocul. De tinde a ajunge la Formosa, lupta e pe 'ncepute, fiindcă flota lui Togo păzește împrejurimile insulei.

— 17 April.

Paris. Lui »Echo de Paris» i-se scrie din Petersburg: Flota lui Rosdestvenski a luat calea spre Formosa, unde, după-cum se crede și-a concentrat flota Togo. Mai mult nu se știe. Ultima telegramă laconică a lui Rosdestveski a fost:

— Înainte de luptă nu o să vă mai telegrafiez; de mă bat, o s'o știți dela Togo, ear de eu bat pe Togo, imediat o să vă comunic.

Londra. Aici se crede, că mâne se va decide soarta flotei lui Rosdestvenski, de e drept, ce se crede de toți în Petersburg, că Rosdestvenski înaintează într'una spre Formosa.

Londra. Corespondentul din Hangcong al lui Daily Express a vorbit cu un oficer de marină englez, care a spus, că nici marina engleză nu știe, unde e Togo. Ziarele engleze au scris, ce e drept, că flota japoneză era acum o lună lângă Singapore, dar de atunci nimeni n'a văzut-o, că s'ar fi întors îndărăt. Vasele japoneze, ce au fost văzute în timpul din urmă acolo, făceau spionaj. Djuncile chineze nu știu spune nimic despre flota japoneză. De aceea se crede, că flota lui Togo e în canalul formosan. Corăbii de comerț înconjură de mult acest canal, fiindcă știe, că-i plin de mine.

Londra. Se depeșează din Singapore: Vaporul Mamara al societății Peninsular and Oriental în 4 l. c. a văzut 4—5 corăbii ruse în direcția drumului spre Sunda la 1 grad 8 minute lățime sudică și 32 grade lungime ostică.

Se scrie din Hongcong: S'a răspândit aici vestea, că flota rusă s'a împărțit în două părți. O parte se află insulele Anamba, alta lângă Iava.

Vapoarele, cari merg spre Japonia sunt dijmuite cu câte un procent, ceea-ce influențează comerțul.

Din Mandjuria.

Petersburg. La rugarea sinodului, ca să se convoace adunare electorală, cu care să fie ales un patriarh, țarul Nicolae a scris următoarea observare:

Cred de imposibil, ca în turburările actuale să se poată face ceva atât de important, care cere liniște și răzgândire. Imi rezerv mie dreptul, că sosind privilegiul potrivit să fac inițiativa în chestia aceasta, să convoc sinodul, ca să se discute după merit o chestiune atât de importantă.

— Știri prin postă —

Forțele Rusiei și Japoniei pe apă. De pe teatrul de războiul maritim avem azi trel știri importante, din cari se poate face cu oare-care probabilitate un tablou tactic despre acțiunile ce se pregătesc în Oceanul pacific. Întăiu, a doua divizie de vase de război ruse, sub comanda contra-amiralului Folkersam, a trecut Singapurul și-și continuă drumul în marea sud-chineză; al doilea se spune că vice-amiralul Rosdestvenski nu se afla în prima diviziune comandată personal de el și că lipsesc știri atât despre locul unde a rămas, cât și despre unde se găsește acum în-crucșătoarele și torpiloarele ce se presupune că-l însoțesc; în sfârșit, se auzia că Japoniezii n'au atacat încă pe Ruși și că s'au retras din punctele înaintate de supraveghiere.

Din aceste fapte se pot trage următoarele concluziuni: la prima privire, împărțirea escadrei ruse, judecând lucrurile numai la suprafață — ar da Japonezilor temporar o superioritate efectivă asupra fiecăreia părți din escadrea ruse și ar spori astfel șansele unui succes. Faptul însă că numai o parte a marelui flote a defilat pe dinaintea ochilor locuitorilor uimiți și agitați al Singapurului, nu este mai înălțu nici o dovadă că Roșdestvensky s'a depărtat pe mult timp cu simbul flotei de celelalte vase ale lui Folgersam.

În ce privește presupusele viitoare evenimente, se pot avea în vedere următoarele: Vasele ruse cu cărbuni, cam golite nu prea au acum valoare pentru comandantul rus și e vorba ca aceste vase, plutind pe cât se poate pe lângă term, să treacă golful Siam și să se adăpostească în portul Saigon. Aci s'ar găsi cărbuni. Japonezii ar căuta să impedeze aceasta prin ori-ce mijloace. E oare-care probabilitate deci că înainte ca aceste vase de transport să ajungă la înălțimea Condor, ceea-ce socolindu-se drumul de șase mile pe oră, poate avea loc la 13 Aprilie, Japonezii să dea un atac de incrucișătoare și torpiloare. Probabil că în acest drum periculos, Roșdestvensky va însoți divizia și prin tel-grafia fără sirmă se va informa despre diferitele etape ale marșului. Dacă în drumul său se întâlnește cu adversarul, îl va sili la o luptă decisivă fără ca în aceasta să fie împedecă de propriul convoi de vase de povară. Nu este exclusă posibilitatea că amiralul Togo va lăsa poate pe adversar să înainteze cu mult mai departe spre nord și că se va refugia la poziția sa dela sud de Saigon, cu toate avantajele ei, spre a nu se depărta în chip prea cutezător de baza de operație. Cum stau azi lucrurile, Japonezii au toate motivele de a fi foarte prevăzători, căci mai întâiu e în joc toată flota lor, iar al doilea un dezastru pe apă ar avea o foarte mare influență asupra operațiilor pe uscat și asupra întregii păci.

Se știe că Japonezii au o forță egală; dar sunt mai mici ca unitățile superioare acestora în artilerie, în aviație și echipaj. Dar Togo mai dispune și de opt incrucișătoare puternice, și aceasta e superioritatea numerică și tactică a Japonezilor. Aceste opt incrucișătoare pot fi considerate ca vase de linie de al doilea rang. Celelalte vase ale Japonezilor, 14 incrucișătoare de a 2-a și a 3-a clasă și 9 canoniere n'au acum mare însemnătate; în schimb însă, e importantă flotila de torpiloare, care, cu toate perderile, numără 19 distrugătoare și 18 torpiloare.

În rezumat, se poate zice că Japonezii posedă superioritatea numerică și de artilerie și pot privi lupta cu o întemeiată perspectivă de succes. A se mai adăoga la aceasta școala mai bună, mai intensă, eșită din practica războiului, moderațiunea și bună starea vaselor; în privința aceasta la Ruși e cu totul din contra. Surprinzător ar fi numai dacă amiralul rus ar putea schimba situația războiului; ultimul apel ce l'a făcut la norocul armelor l'a întreprins în împrejurări așa de grele cum nu se mai pomeneste în istoria războaielor maritime.

Mai e posibil că flota japoneză nu găsește pe adversar pe uriașă întindere de apă, cam de 600.000 areale pătrate, sau nu o caută cu grosul său, și că flota rusă poate ajunge fără luptă la Vladivostoc.

Atunci, în tot cazul, acolo se va petrece ultima scenă a dramei maritime în niște împrejurări cum nu se poate mai favorabile pentru Japonezi, astfel că sfârșitul luptei în marea japoneză, la care luptă ar fi întrebuințate toate celelalte rezerve maritime ale Japoniei, n'ar putea fi decât nimicirea desăvârșită a mult încercatei flote ruse. Aceasta ar fi și motivul pentru care amiralul Togo lasă flotă rusă, ce pe fie-care zi slăbește mai tare, să înainteze, pentru ca mai târziu cu atât mai sigur să o poată nimici.

Avizăm pe on. abonenți, că cei-ce n'au renoit încă abonamentul vor mai primi numai un număr și apoi li-se va sista foala.

Deodată amintim că ulterior nu mai putem servi cu numeri, pentru că foala apare numai în atâtea exemplare, câți abonenți are.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 17 Aprilie 1905.

— **Scăpat de temniță.** Duminică, la 16 Aprilie, s'a împlinit anul de când dl. Dr. Casiu Maniu a plecat la Vă, ca să robească un an întreg pentru un articol scris în fosta „Tribună“ din Sibiu. Împlinind anul de robie, tinărul luptător earăși va intra în tabăra acelora, cari lucră pentru binele poporului român. Îl salutăm cu dragoste frățască.

— **Profesor distins cu brâu roșu.** Cu o distincție meritată fu împărțit domnului profesor dela liceul local, George Papp. Ca preot al diecezei gr.-cat al Orăzii-mari fu numit *protopresbiter și membru al consistoriului Orădan*. Actele de numiri i-au fost înmădate de ven. protopop gr.-cat. al Sîriei Marcu Pascuțiu. Noi și toți, cari îl cunoaștem vedem în aceasta o răsplătă binemeritată. Felicităm călduros pe noul protopop!

— **Statua regelui în Caransebeș.** Se știe, că comitatul Caraș-Severin a hotărât să ridice statuă regelui în Caransebeș, pentru-că cu ocazia ștergerii confinielor militare, comitatul a dobândit teritoare și păduri în valoare de milioane. Cu lucrarea operei s'a însărcinat răposatul mare artist Fadrus. După moartea lui s'a încredințat ucenicului său, sculptorului Rollinger. Statua va reprezenta pe regele ca tinăr, în uniformă de general, păzit de doi lei, cari închipuiesc comitatul Caraș-Severin. Figura regelui va avea înălțime de un metru și jumătate, va fi turnată în bronz. Leiul vor fi de marmură. Inaugurarea va fi împreună cu mari sărbări din partea comitatului.

— **Potopuri primăveratice.** Zăpada de pe munți dispare cu iuteală nebuună dinaintea ochilor arzătorii al soarelui. Răurile se mănăie de obraznicia asta a zăpezii, își umflă busumflate apele.

Murașul pare, că e drept, liniștit. Pare, că greu îl poate ceva scoate din indiferentismului obicnuit. Încet însă se crede, că va amenința și el. — Canalul Bega, după-cum se spune, a crescut foarte și cu *potopire amenință Timișoara și jurul*. S'au luat de altă parte toate măsurile necesare la preîntâmpinarea pericolului.

— **Poesiile lui Coșbuc în traducere ungurească.** Révai Károly s'a pus să traducă în ungurește pe poetul nostru Coșbuc, pe care Dr. Versényi, secretarul societății literare maghiare din Ardeal, îl numește cel mai mare poet român.

— **Fibirașul Csukay — director de bancă.** Legea oprește hotărât, ca fibirașul s'ocupe și alte oficii, pornind din gândul că postul de fibiraș este destul de greu ca el să reclame unui om întreg toată sîrguința-i și capabilitatea-i. O ordinațiune ministerială indică exact că nu este permis ca „cutare fibiraș să fie *director la vre-o bancă*“. Și totuși, Dl. Csukay, fibirașul din Chișineu, candidat de deputat căzut, e *director al unei bănci din Chișineu*.

În ce țară-l comitatul Aradului?

Îl vom întreba pe dl. Urbán la proxima congregație.

— **Avis.** Dr. Alexandru M. Pop, specializat în morburile interne, medic balnear, își reîncepe praxa medicală în băile Herculanale la 1 Mai a. c.

— **Boala ministrului președinte Gautsch.** În starea lui Gautsch a urmat o ameliorare. Doctorii afirmă, că criza a trecut. Orbanul nu s'a estins mai departe, dar până acuma n'a dat nici îndărăt.

— **Audiență.** Ziarele din București: P. S. Sa I. M. Moldovan, prelat papal și membru al Academiei Române a fost în audiență de cătră M. Sa Regele.

M. Sa a binevoit a se întreține îndelungat cu P. S. Sa despre referințele și bisericesti din Transilvania.

— **Procesul de divorț între surd.** Naintea tribunalului de „Sena“ s'a petrecut lele trecute un interesant proces de divorț o păreche de surdo-muți, figurând ca martori menea surdo-muți. Femea surdo-mută a pe bărbatul cu aceea, că a înșelat-o cu meee surdo-mută. Bărbatul a tăgăduit moartea încă au fasonat contra lui. Astfel jura au declarat pe soți de despărțiți din vina bărbatului.

— **Aventura prințului prusian Henric.** liția din Hamburg are în timpul din caz de tot interesant.

Când un vagon electric era să treacă riul Elba, tocmai înaintea lui s'a oprit un bil, al cărui călătorii își plătiua vama de slujașului. Înzadar a sunat conducătorul vagonului; automobilul nu s'a dat la opă electricul trebuia să se oprească. Acăjit conducătorul zise cătră cel din automobil: — **Ce căutați cu teleaga aceea?**

N'aveți voi doar mai mult drept, de oameni!

La cuvintele acestea unul dintre îmbrăcat în manta militară zise:

— **Îndată!**

Acesta era prințul prusian Henric, conductorul nu l'a cunoscut, fiind-că în dialect hamburgian îl zise se aștepte.

— **N'am vreme să aștept după voi** — va fac bucăți netrebnica teleagă!

Atunci conducătorul dădu la o automobilul, ear electricul își continuă Vameșul, când afla mai târziu, cine a automobil, a făcut arătare la poliție.

Conducătorul scris, ce e drept, soare plină de scuzele cele mai umile lui Henric; dar procurorul totuși l'a acuză.

— **Ginerele regelui englez pe bazaților.** Se anunță din Londra, că a va sta pe banca acuzaților prințul Fătuțel celei mai mari fete a regelui Edward. Drumul London-Brighton adică a dat bilului o forță mai mare decât 30 mceea-ce nu îngăduie legea. Locuitorii așteaptă cu mare interes pertractarea e convins, că judele va pedepsi pe p cuviință.

— **Un curios oficiant de poștă.** de poștă avea mania de a ceti toate dentele, ce-l cădeau în mână prin timpul din urmă a scăpat viața a dozele trecute citise adică pe o corespund doi tineri amoroși în Hütteldorf. Viena se vor sinucide. Imediat a fa la poliție, care grăbindu-se la fața pe un tinăr și o fată zăcând unul cu pepturile străpunse de gloanțe. A imediat în spital; doctorii speră să viață.

— **Înmormântarea lui Strossmayer.** gramele de Vineri din Diacovar spun Au sosit o mulțime de străini. Orașul Guvernul e reprezentat prin Chavrak. tie. Au sosit mai multe sute de cunule și din Boemia, Craina și Dalmatia. erii e în catedrală. Piața de dinaintea deși e vreme rea, gâfăe de lume. rudele episcopului mort vor ataca te. Delegații, privați, aproape întreg din Monarchie a fost de față la înmormost fost un act înălțător.

La prohod a oficiat metropolitul — S'au ținut nenumărate vorbiri.

Deosebit de interesantă a fost Stadler, metropolit în Serajevo, ar merite ale decedatului, merite la probă și fericirii poporului croat și vor el ca de despre un prelat, ce trebuie pentru ceilalți.

DOMNII

se pot îmbrăca favorabil numai așa dacă își procură hainele necesare *exclusiv dela magazinul de stofe pentru domni*, unde se poate economiza 35%.

1. — *Magazinul nostru de fabricații engleze din patrie și d'Brünn.*

MAGAZINUL ESCLUSIV de POSTAV de FABRICĂ A LUI

LEICHTNER și FLEISCHER.

ARAD, piața Libertății 17. Cinci biserici. (PÉCS) Király u.

Imposanta inermantare a fost o superbă, demnă demon-trare; ca atare foile maghiare sunt supărate foc.

— **Grevă uriașă.** Se scrie din *Limoges*: În două fabrici de porcelan din Limoges e pe început greva. După-cum se svonește cu acest prilej și muncitorii celorlalte fabrici se vor pune în grevă, ceea-ce la număr ajunge peste 20.000. — După o nouă telegramă greva și început și adică zece mii de muncitori fac grevă.

— **Juzi somnoroși.** Azi Rusia și America sunt la ordinea zilei. Scandaluri mari, pagini interesante din cartea ticăloșilor ne vin din Rusia; minuni ale științei, artel, ori industriei, ori efer-verscențe de nervosism, spirit, lucruri stranii por-nese dela țărmarul lumii lui Columb spre înbătrinitul nost' continent.

Ce vă voi spune, s'a întâmplat în Varșovia și arată, ce model e justiția rusă, când juzii împart dreptatea dormind.

„Prawo“ (Dreptul), foaie rusă adică serie armătorul caracteristic cas.

La un proces pentru falsificări de bani, pe când se pronunța vorbirea de apărare, un ascultător indignat a sbierat, cât l'a ținut gura:

— Fac atent pe senat, că președintele doarme!

Pertractarea a încetat și despre acest caz s'a luat oficios protocol. De oare-ce președintele a măturisit, că a dormit în decursul vorbirii de apărare, pertractarea fu amânata și mai târziu începută din nou. Se vede, că unele capitole din „Invierea“ lui Tolstoi își află în Rusia aplicarea practică.

— **Scandalul cu Koerber.** La timpul său scrisese „Zeit“, că Koerber a luat dela cavalerii Max Mauthner și Max Gutmann câte 500.000 și pe prețul acesta i-a făcut membrii ai *Herrenhaus-ului*. Gutmann a intentat proces contra editorilor lui *Zeit*. Zilele trecute a fost pertractat procesul înaintea curții cu jurați.

La pertractare Dr. Kaner, unul dintre acuzați, a spus că Koerber în timpul președinției sale a împărțit două milioane pentru presă, ear banii i-a stors dela diferiți inaviți pentru distincții prea înalte. La aceasta Koerber a răspuns, că el nu a conferit absolut de loc cu Gutmann în chestia acesta.

I-s'au mai pus apoi lui Koerber multe alte întrebări: are cunoștință, că șefi de secții din ministeriu au tractat cu diferiți pentru bani în chestia obținerii de distincții etc.

Președintele a afirmat după toate acestea, că Gutmann nu e absolut de loc vătămat prin enunțatiunile acuzațiilor, la ceea-ce acuzatorul Dr. Benedict și-a retras acuza.

Acuzații au voit să protesteze contra unei explicări așa silite, dar președintele a anunțat imediat achitarea acuzațiilor pe temeiul, că acuzatorul și-a retras acuza.

— **Micado — poet.** Ca și cei mai mulți strămoși ai lui, împăratul japonezilor este poet, căruia Dumnezeu îi insuflă versurile.

Războiul actual i-a inspirat câte-va poezii cari circula în presa japoneză.

Aceste poezii sunt un document important cari arată vederile împăratului în această epocă însemnată a Japoniei.

Trei din poeziile lui Micado sună astfel:

1. Am impresia că toți fiul mei pleacă în depărtare, — La război să-și facă datoria, — Și eu bătrânul lor rege, rămân singur acasă — Și păzesc curțile acuma.

2. Noaptea aproape a trecut — micul bondar bîzlie neîncetat, — În ce han mizerabil, — Se află în astă noapte soldații mei?

3. Unii sunt pe câmpul de luptă, — Și alții Dumnezeu știe! — Trebuie să rămâie acasă; — Dar toate sufletele iubesc patria, — Ele sunt la fel, ori unde ar fi.

— **Ucigașul cumnatu-sau.** Fieros omor s'a întâmplat în Hajdunánás. Țăranul Nábrádi András arendase dela comuna bisericească 25 holde și din acestea 5 le-a subarândat lui cumnatu-sau. Mai târziu a voit să-și ia holdele îndărăt și mai pretindea dela el încă 40 de coroane. Într-una din zilele trecute Nábrádi a mers la cumnatu-sau; asta cu o furcă de fer i-a spintecat stomacul. Nábrádi a murit imediat.

— **Spităria C. Balassa** cheazăște, că laptele de castraveți al lui Balassa cu efect admirabil și veritabil englezesc, care a fost pus în circulație, nu e de loc stricacios fețil. De probă numai odată să-și comande damele noastre laptele de castraveți al lui Balassa și se vor con-

vinge, că acest mijloc de înfrumetare delatăură imediat pistul, pete, spuie și alte necurătenii ale feței, face fata lucie, tină și rumenă. Un flacon 2 cor., apoi săpun veritabil englezesc de castraveți 1 cor., pudră 1 cor. 20 fil. Se poate procura în ori-ce spiterie. Depozitul principal în Arad: Spiteria Földes Kelemen, drogheria Vojtek și Weisz.

CRONICA EXTERNĂ.

Un discurs al catelui Ocuma.

În momentul, când umea întreagă se ocupă de chestiunea păcii, e interesant din toate punctele de vedere a ști unel date despre starea sufletească a bărbaților de stat din Japonia, căci așa avem prilejul să treem în revistă o oarecare soluție a conflictului actual și să ne familiarisăm nițel cu ambițiunile ulterioare ale Japoniezilor. Contele Ocuma, fost ministru de externe al Japoniei, în o sală a universității din Waseda a ținut în 23 Decembre 1904 un discurs.

Subiectul discursului a fost: „puterea Japoniei în Asia orientală“. Foarte convins fiind de puterea țării sale el consideră, că ultimele evenimente i-au ridicat înalta în suita celor șapte state, cari joacă un rol considerabil în politica mondială: ca atare are drept să se intereseze de toate evenimentele. Japonia e a opta putere mare. Ea reprezintă în Asia elementul galbin progresiv, element liberal.

Ocuma ar voi, ca Japonia să aplice în o oarecare măsură doctrina Monro în ce privește chestiile Asiei orientale, să nu îngăduie adică, ca vr'o altă putere să coracareze intențiile Japoniei. Rusia a urmat o politică de ocupație, de estensiune, la ceea-ce s'apropus Japonia.

Ocuma a preconizat integritatea Chinei; el a zis, că China trebuie înrațată pentru ca să nu se lase distrusă. El e dversarul sferelor de influință și de îmbucătățiri.

Numai Japonia poate duce China la civilizație. Contele Ocuma a spus început lucrării deja, când era născut în Japoniei. Deci se apropie vremea: Japonia poate să tracteze bine cu China, întrucât ea simțit cu ea puterea pe continentul asiatic. Sunt cunoscute motivele, pentru care Japonia poate fi tutorea Chinei.

China și Japonia să îndrume China cu toată puterea în direcția civilizației; dar ea nu va tolera să se încălce principiile ei nici în China, nici în Japonia.

Contele Ocuma a spus condițiile păcii: „Scopul războiului a fost acvișie de teritoriu; trebuie evitat, ca penul să se reînceapă“. Contele crede în sinceritatea simpatiei puterilor străine pentru Japonia. Aceasta își va lua asupra-și marea responsabilitate de a menține pacea în Extremul-Orient. Condițiile păcii vor trebui să suprimă pentru viitorul-ce pricină de turburări.

Rusia după cărea Port-Arthurului, Mucdenului, eventual a Idivostokului va fi silită să abandoneze întreagă Mandșuria. Va trebui să dea îndărăt Vladivostocul și provinciile maritime și insula Sahalin. Nu-l esult să i-se ceară să lase și din Siberia. Japonia va trebui să aibă calea ferată chineză cu psea transsiberiană, ce duce în Vladivostoc, Rusia mai trebui să deschidă Siberia înaintea comerțului și exploatării industriale a străinilor.

Ce va face Japonia cu Mandșuria? Această chestiune se va rezolva numai vis-à-vis de China.

Japonia pretindea drepturile necesare pentru a putea asigura menținerea păcii și ordinii în Extremul Ont.

Juțiție.

Ș. Și-a ucis bățul. Băutura e mama tuturor rețelilor. În proul, ce l-oi povesti, au mai jucat rol însă și altercumstanțe.

Hegedüs, când a înșurat avea vr'o opt holde de pământ. Lalemul socru-său Horváth András și-a vândut l' țarina, ce-o avea și s'a mutat cu familia cot la părinții femeii. Din prețul moșioarei a împrumut socru-său 240 coroane, ear restul l' aut. De aceea era în casa lor zilnică cearta caleveni adevărat rețbel în 4 Novembre, anul tat. Horváth ceru rachiu. femeia nu a voit sdea. Din asta s'a făcut cearta. A sărit la el il femeii, fetele, ear femeia a început să-l toa în cap cu o prăjină. până ce a căzut jos de n'ial putut zice, decât:

— Doar va fi c destul.

Hegedüs nu peste mult a murit.

Familia întreagă a fost arestată: în arest preventiv a rămas numai frumoasa nevastă, ear ceilalți fură puși pe picior liber.

Zilele trecute după-ce înșorătoarea crimă fu pertractată la curtea cu jurați, frumoasa nevastă fu osândită la trei ani temniță, ear tatăl ei și sora-sa Susana la 3 luni.

Ș. Cercetare în chestia a două mandate. Curia s'a ocupat în 13 Aprilie cu petițiunile date contra mandatelor lui Blaskovich Sándor (ales în Szombathely) și Csillaghy György (ales în Privigye). S'a dispus procedura de dovedire.

Ș. Și-a omorît pe socru-său. George Ionescu, țaran din Utvin, cu băta a omorît pe socru-său Alexandru Stoja, fiind-că cest din urmă cocheta cu femeia lui Ionescu, care-l era fată mașteră. Procesul i-s'a pertractat zilele trecute la curtea cu jurați din Timișoara. Apărător a fost dl Dr. Coriolan Bredicianu.

Acuzatul a zis, că el a voit numai să bată pe socru-său, nu să-l omoare. A fost osândit la doi ani temniță.

ECONOMIE.

Arad, 17 Aprilie.

„Societatea economilor“.

„Gazda szövevény“ din Budapesta a pus la cale un șir de prelegeri asupra stărilor sociale de astăzi. Țina acestor prelegeri e a lumina pe cel mai de asupra cum e starea poporului de rind și ce mijloace ar trebui să se folosească pentru îmbunătățirea sortii țăranelor. Nisuița aceasta e fără îndoială foarte frumoasă și șirul acesta de prelegeri a dat prilej mai multor foi din Budapesta să arete cari sunt rețelele cele mai mari, de cari suferă societatea și îndeosebi țărănimea. Astfel „Alkotmány“ cere într'un articol ca să nu mai deie jidovilor dreptul de crășmarit, ci să-l deie societăților creștine de conzum, cari ar trebui să se înființeze în fiecare comună. Duminica și în sărbători crășmele să fie închise toată ziua, sub grea pedeapsă. Să se pedepsească nu numai fiecare om care se îmbată, ci și crășmarul care i-a dat beutura. „Alkotmány“ zice că crășma jidovească e pricina întregii ticăloșii și sărăciei.

Curs de stupărit. În stupăria de stat din Gödöllő în cursul acestui an se vor ținea 6 cursuri de stupărit în terminii următorii:

dela 1 Mai până la 21 Mai pentru țărani, dela 22 Mai până la 11 Iunie pentru codreni.

dela 15 Iunie până la 28 Iunie pentru preoți.

dela 1 Iulie până la 21 Iulie, Dela 24 Iulie până la 13 August pentru învățătorii populari, în fine

dela 18 August până la 31 August pentru femei.

Scopul acestor cursuri este, că cei-ce participă, să se introducă în cunoștințele teoretice și practice ale stupăritului și să învețe să facă coșniți și lăzi precum și uneltele trebuincioase la stupărit. Participatorii la aceste cursuri primesc întreținerea gratuită și afară de aceea, cari dovedesc în petiția lor, că sunt lipsiți de mijloace și vin din o stațiune a căilor ferate de stat, care cade în zona 7—16, primesc certificat pentru bilet de jumătate preț, valabil pentru trenuri de persoane și mixte. Prețul acestui bilet dimpreună cu speșele de reîntorcere la sfârșitul cursului li-se restituie. La fiecare curs se primesc câte 20 de ascultători. Cel ce doare a lucra parte la cursul corespunzător ocupațiunei lor sunt provocați să-și susțină petiția lor, adresată ministrului de agricultură prin autoritățile lor superioare, ear țărani și cei de alte ocupații, petiție provăzută cu recomandare din partea antistiei comunale, cel puțin cu o lună înainte de a se începe cursul.

Pro și contra teritorului vamal independent. Cătră finea lunel trecute a primit coaliția unită adrese dela asociația industrială din Oradea, apoi Zsolna, Szigetvár și Mezötur, adrese, în care se cere tariful vamal independent.

Se telegrafează din Zagrab: Zilele trecute a ținut ședință extraordinară Societatea economică croată-slavonă sub președinta contelei Kúlmér, ca să ia poziție în chestia separațiunei

vamale. Membrii Carol Mihailorici și baronul Hellenbach au spus, că separația vamală ar fi fatală pentru Croația și în cazul, că totuși s'ar face, să se primiască propunerea, că atunci Croația cere teritor vamal independent propriu. Propunerea în forma unei adrese va fi înaintată dietei croate.

Tărgurile de țară în luna Aprilie. (După calendarul nou) Canija turcească 29, Carasebeș 27, 28, 29, Cermieu la Florii, Chichinda mare 24, Crașova 23 și 24, Dobrișin (Debreczen) 24, Gataia 20, Merczidorf (Carani) 20, Moldova veche 21, Nădlac 29, Orczidorf 24, Panciova 22, Perjámos 24, Valea mare Joi înainte de Paști, Vărădia 22, Zorlențul mare 23.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 17 April. —

Incheierea la 12 ore:

Griul pe April (100 clgr.)	17'54—17'56
Secară pe April	14'52—14'54
Ovăs pe April	13'88—13'90
Cucuruz pe Maiu	15'00—15'02
Griu pe Octombrie	16'60—16'62
Secară pe Octombrie	13'42—13'44
Griu pe Maiu	11'78—11'80

Incheierea la 5 ore:

Griu pe April 1905	17'60—17'62
Secară pe "	14'56—14'58
Ovăs pe "	13'90—13'92
Cucuruz pe Maiu	15'00—15'02
Griu pe Octombrie	16'62—16'66
Secară pe "	13'44—13'46
Griu pe Maiu 1905	11'80—11'82
Cucuruz pe Iulie	—

Piața din Arad.

S'au vândut:	(100 klg.)
280—300 măști metrice grâu cor.	16.00—16.20
" " " " cucuruz "	15.20—15.40
nominală: secară:	14.20—14.40
" " " " orz:	14.00—14.20
" " " " ovăs:	13.00—13.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:	
600—700 măști metrice grâu cor.	16.20—16.40
700—800 " " cucuruz "	15.00—15.20
Semnare nominală: secară	14.00—14.20
" " " " orz:	14.20—14.40
" " " " ovăs:	13.40—13.60

Bursa de bucate din Timișoara.

Griu: 70—100 klg.	Cor. 16'45—16'50
" 80— " " "	" 16'55—16'60
Secară: 100 " "	" 13'90—14'00
Orz: " " "	" 13'90—14'00
Ovăs mercantil 100 klg.	" 13'50—13'70
" cernut " " "	" 13'40—13'60
Cucuruz vechiu " " "	" 15'70—15'80
" nou " " "	" 15'50—15'55

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	cor. 158—
" " " " mic	" 160—
" brut " " mare	" 156—
" " " " mic	" 158—

Tirgul de porci din Köbánya.

— 17 April —

De prima calitate ungară: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chlgr. 129—130 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chlgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chlgr. 134—132 fil.; Calitate sirbească: grei, părechea peste 260 klg. 135—136 fil.; mijlocii părechea 240—260 chlgr. greutate 133—134 fil. Ușor până la 240 kgr. 131—132 fil.

Numărul porcilor: la 4 April 1905 a fost 25,530 buc. în 5 April s'a adus 233 bucăți, s'a transportat 193 bucăți a rămas prin urmare pe piață 25,574 buc. Căutarea a fost mai ales la cei grași vie

MUSTANGERUL NEGRU.

— ROMAN SINAȚIONAL —

De

26

MAYNE-REID & F. WHITTAKER.

(Umare.)

Dar' acestea nu se credeau de sigur.

Ma! răsunară cloacănituri în trei direcțiuni deosebite, apoi, după un nou interval de câteva minute, un al doilea zor se înălță cu mult mai apropiat decât cel dințiu.

— Răspunde-le, Strother, răspunde-le! șopti Eugen cu o voce rugătoare.

— Nu! zău, nufzise Strother, a căruia liniște părea că se măște, cu cât creștea nerăbdarea tinărului. Nu, am pierde totul. Tăcere! Uite-ți!

Pe când murmur aceste cuvinte, se arătă figura întunecoasă a unei paseri enorme și majestuoase, părând înalt ca de un metru și treizeci centimetri când se ținea drept pe labe; ieșea mândră din seciu ca patru sute de metri depărtare.

Era la dreapta vânătorilor și alerga cu aripile deschise, în delin luminii, venind drept spre ei.

Dar', deodată scopri, înălță capul îndreptându-și lungul său at și privi împrejurul său, ca și când ar fi fost cprinsă de o mare neîncredere, sau ar fi auzit n șgomot neliniștitor.

Apoi scoase un are și răsunător:

„Gobble, gobble gobble!“

Două strigate răsunară îndată, din marginea opusă a luminii, apoi doi alți curcani se năpustiră spre rivul lor; erau după-cum se poate închipui, foar deosebiți, în vigoare și grație, de semenii lor domestici din curțile noastre.

Ei înaintară asti semești, în curs de câteva secunde, apoi fie-căruia ei se opri văzând pe concurenți, și începu toți trei a-și umfla gurile, a se roti și a golba a desperare.

În furia lor, pășau că uitaseră cauza grabei lor. Și se fuduliau, nvrându-se cam prin mijlocul luminii, și pregătindu-se cu siguranță pentru luptă.

Strother mai așteptă, ca la zece minute cel puțin, în care interval cei trei concurenți, umflați și strănutând de furie, înaintară la câți-va metri unul de altul, dar tot afară din bătaia de pușcă a vânătorilor, rămași la postul lor.

— Trage numai după mine, pentru D-zeu! șopti Strother la urechiătărilor. Și poate îi vom avea pe toți trei.

Zicând acestea duse-ți-litoarea la buze și produse cel mai dulce, cel mai slab „clioc“ ce se poate închipui.

Dar' atăta a fost dejuns.

Cele trei capete se pcară ca secerate de aceeași lovitură, și cu aplele întinse, cele trei animale sosiră cu toată isiala, nizuind fie-care numai, cum să fie cel diriu pentru a prezenta închinăciunile cuvenite estei femeiuști, care stăruia să rămână ascuns.

Strother rădica înecarabina.

Cele trei pasări încontinuară alergătura amețitoare, cam până la sizeci pași dela desia.

Apoi, se opriră deodată.

Fie-care din ei își flă mărgelele purpurii, care atărnau pe piept și gușe, mătură pământul cu aripile, deschizân ca un imens evantai penele din coadă, și semflă, se umflă, ca un balon învelit în fulgi sbăți, cloncânind la nebunie...

Carabina Tennesseeului resună șgomotoasa și curcanul dela stânga orlăți se rostogoli pe pământ, cu o singură ică gaură în mijlocul pieptului.

Apoi, ca la un st de secundă în urmă îndoita detunătură a pei cu două țevi a lui Eugen Dupré răsună lăndul ei, și celelalte două pasări căzură trâte, lângă rivalul lor deja nemișcat.

Tinărul creol era nun de bucurie, ca și cum aceasta ar fi fostima lui împuscătură. Felicită pe bătrânul vâp pentru talentul său și pentru răbdarea sa mnată, îi mulțami pentru noua lecțiune ce nise și puse stăpânire pe mândrul său vânat, care-l cântări cu admirație.

Cel mai mic dintrecurcani cântăria ca la cincisprezece chilogram.

În timpul acesta se se înălțase în punctul cu'minant al cursei: era amiază și vânătorii începeau a simți perbiiala poștă de mâncare a semenilor lor.

— Am promis Tennesseei un curcan, zise Eugen. Voiu întrece promisiunea. Vom avea de ajuns, ca să hrănim pe toți. chiar și pe negri. Sunt încântat dragul meu Strother, și nu pot să-mi mulțumesc din destul, căci fără de d-ta n'as fi împușcat nici unul. Ce greu mi-a fost să mă stăpânesc! Nu puteam crede, că nu exagerați precauțiunile d-tale. Dar' acum să plecăm!

— Da, să plecăm, zise Strother, vor avea trebuintă de mine la schelă după prânz. Dacă colonelul voește, ca blocauzul său să fie gata pentru mâne seară, n'avem vreme de pierdut. Într'aceea putem merge vâând. Dacă voești, apucă pe dreapta acestui desia, ear' eu pe stânga și să ne îndreptăm spre caili nostri. Poate vom întâlni o căprioară sau un urs. Voiu duce ca curcanii. D-ta vei trage, dacă vom găsi ceva.

Tinărul, fericit să găsească ocaziunea de a da o nouă dovadă de îndemânarea sa, nu se lăsă a fi rugat pentru a încredința tovarășului său greaua sarcină. Supraveghietorul, care era puternic ca un Hercule, se încărcă cu cele trei paseri și apucă la stânga, pe când tinărul săs stăpân urma marginea din dreapta, ținând direcțiunea arborelui, de care fuseseră legați caili.

Strother înainta cu pasul său obicinuit, fără a se simți încurcat de sarcina de vre-o cincizeci chilograme, pe care o purta pe umăr, nici de greutatea drumului urmat. Scopul său era de a recunoaște localitatea și poate de a procura lui Eugen Dupré ocaziunea de a mai împușca vre-un vânat, dar' de sigur el nu se gândea la vânătoare. De aceea nici nu se simți desamăgit neîntâlnind nici un animal.

Sosia la locul unde legase caili, când auzi la o mică distanță, aproape în același timp cele două detunări ale puștei tinărului său tovarăș.

El murmură, vorbind în sine-și:

— Ce diavol! Mă întreb în ce a putut trage cu atăta grabire?

Apoi, liniștit legă curcanii de oblâncul șeii și sezu jos, pentru a aștepta înapoarea lui Eugen.

Trecu câțva timp, dar' acesta nu se întoarse.

Strother devenia tot mai neliniștit. Chiamă de câteva ori, dar' nimeni nu-l răspunse.

Apucând revolverul ascuns în cingătoarea sa și rădicând cocoșul carabinei, alergă în direcțiunea seciului, unde auzise îndoita detunătură.

Eugen dispăruse și nu se auzia nici un șgomot...

... Pușca sa descărcată căzuse în iarba, în mijlocul unui mic luminii al cărui pământ era frământat de urme proaspete, făcute de copitele mai multor cai. Aceștia evident se depărtaseră în direcțiunea marelui luminii, unde fuseseră împușcați cei trei curcani sălbatici. Aceste urme erau foarte vizibile, dar' aceasta nu era tot: o mică baltă de sânge se închea lângă pușca descărcată. La această vedere Strother scoase un uriet de desperare și de furie, smulgându și părul său alb.

XIII.

Bătrânul Wash găsește urma.

Colonelul Mogoffin, așezat sub ceva arbore, lângă amicul său Wash Carrol, mânca din repezeală o bucată de pesmet cu șuncă, și privia cu plăcere și fericire progresele blocauzului.

Muncitorii cari lucrau sub direcțiunea unui bărbat energic, îmboldiți de altcum de teama unui atac din partea indienilor, făcuseră treabă multă într'un timp scurt. Deja, stâlpii grei, lustruiți cu îngrijire dela mijloc, până în vîrf, se ridicau la o înălțime de un metru și treizeci centimetri și formau un meterez solid, capabil a rezista glonțului: cât despre stâlpii din cap, pătrunși de rinduri de găuri făcute cu șfredelul, pentru a sluji la ochire cu pușca, ei erau aproape gata de a fi așezați.

În acest moment, negrii muncitori așezați în cerc mâncau de namezi, schimbând glume mai mult ori mai puțin grosolane, cu veselia nepăsătoare a rasei lor, și se porneau pe ris în fiecare moment. Care fuseseră aduse lângă blocauz, și femeile cu copii foarte grăbiți aduceau toate obiectele transportabile în lăuntrul ocolului.

De când fusese informat despre purtarea ciudată a șefului indian, colonelul se hotărise ca, înainte de începerea nopții, toate obiectele prețioase sau importante ale caravanei să fie puse la adăpostul unei încercări de furt.

(Va urma.)

Redactor responsabil: Sever Boen.
Editor-proprietar: George Niehla.

De aceea sufer cel mai
oameni, fiind-că nu se
iesc de lecuirea boalei
când ar răuși. Iși
siesi bun serviciu, cel-ce
totdeauna la casă ceva
Un așa leac prea plăcut
cu faimă în toată lumea e

Feller Elsa-Fluid

care are o minunată influință la fe-
lurite boale, d. e. dureri de picioare
și mâni, amorțeli, dureri de nervi
și mușchi, reumă, răcială, durere,
friguri ș. m. d. 12 flacoane mici
ori 6 flacoane duble se trimit franco
de Eugen V. Feller spiter, Stubiak.
Templom-utca (cott. Zagrab). 514

Vinzare de casă.

Din mână liberă se vinde
de sub No. 53 din comuna
dlac, fosta proprietate a răp.
szelowszky Gábor.

*In causa pretului a se adresa
răp. Veszelszky Gábor
nitoare în Cenadul-unguresc.*

gyar-Csanád).

Atențiune!

Dacă dorești ghete bune, estine și fine
ei le cumpără din pravația de ghete
ru dame și domni a lui Brecka
poly de pe piața Arpad Nr. 5 (edifi-
bisericeii izraelite) unde comanda se
guese mai punctual.

Se pot căpata totfelul de ghete con-
jonate în atelierul meu. Rog binevoi-
l concurs al onoratului public, cu de-
bita stimă

Brecka Károly
pantofar.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

A R A D, Piața Libertății
lângă edificiul teatrului vechiu.

și argint călcat cumpără p. prețul
mai mare de zi, ori schimbă pentru
alte obiecte de aur și argint.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Cea mai fină bere de butelie!

Fabricatul

„Isvorul străvechi“

pilsenian

din bereria civilă din Pilsen, renumita în
lumea întreagă (intemeiată în 1822) se tri-
mite pasteurisată în provincie, prin ceea-ce
i se dă o trăinicie de 4—6 săptămâni.
In Arad se trimite acasă.

Mă rog a trimite exclusiv la mine comanda

Szabo Kálmán

restauratier

„La pipuță“

Arad. Salacz-utca 3. sz.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gîngasă
a se prezenta odată în persoană pentru că cu ajutorul
instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla pun-
tual locul, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori cât
de adînc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza
acestei examinări poți cu siguranță afla și calea pe care
ajungi la vindecarea răului, ceea ce fiecare o poate face
acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Dacă cineva
nu poate veni în persoană, atunci să-și desorice boala cu
deamărunț și după ce va fi examinată va primi deslu-
șirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea
în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răs-
puns. După încheierea curei, au la see scrisorile se ard
rere espresă se retrimit.

Un astfel de lecuritor și curățitor e institutul special
al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kere-
pesi-nt 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capătă
ori-oine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra viciilor sexuale
unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc
trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.
Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. Palócz
vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din funda-
ment cu metodu său propriu de vindecare și casurile
cele mai neglijate, boalele de begică, de țeve, de testicule,
de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilis-
ului, poala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce
se țin de organele seosuale femeiești. Pentru femei e sală
de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă
însuși dr. Palócz de la 10 ore în. a până la amiază.

Adresa: Dr. Palócz medic de spital, specialist
Budapesta VII, Kerepesi-nt 10. 272

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

P. T

Am onoare a aduce la cunoștință sti-
matului public din loc și din provincie că
în atelierul meu de

fabricarea paturilor și a cuptoarelor
primesc efectuarea a tot felul de

cuptoare și mașini de gătit
tot asemenea

mutarea și repararea lor
pe lângă prețurile cele mai moderate.

Am în deposit sobe de maiolica ș. a. în
toate culorile și prețurile.

Rugând pentru binevoitorul concurs rămân
cu stimă

Borai Gyula

524

fabricant de paturi și cuptoare

Arad, Közép-u. Nr. 6. (casa proprie)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Bijuterii, oroloage, aur călcat

și recuise de argint, seduli de ama-
netare cumpără pentru prețurile cele mai
mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvaergiu

A R A D, Strada Bisericii
(Palatul minorităților.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare de
bijuterii și oroloage.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

IOSIF HEGEDÜS

Cronometrar, Ciasornicar și Giuvergiu

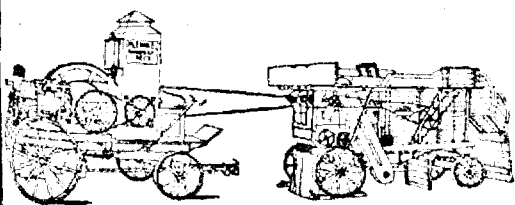
Arad, piața Boros Béni 10.

Magazinul societății din Ungaria afa-
bricantilor Glashutten din Elveția. Exclusiv
singur. Ciasornice cu precisiune. 550

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dénes B. Budapest, VI Váci-Körút 61 sz.

Succesorul lui Brauner și Klasek Plewa E., inginer,

representanța gene-
rală și depositul din
Ungaria al fabricii
lui de mașini priv.
ces. și reg. și motori.

MOTORI

după modelul din 1905 cu benzin, gaz și vapor.

2—100 HP.

LOCOMOBILE CU BENZIN 2—20 HP.

Stabilimente motorice sugătoare cu gaz în felurite mă-
rimi în ce privește puterea de cal și cu cheltuiala de
2—3 fileri pe oară. Prețuri ieftine și condiții de plată
favorabile. Conspect se trimite gratis.

Representanți soliți se primesc pentru provincie.

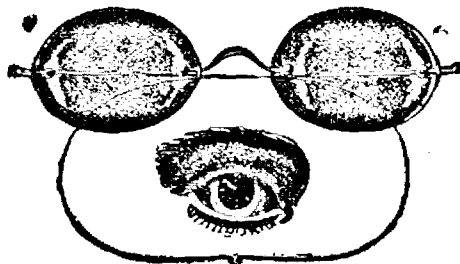
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Foarte importanți pentru toți, cari poartă ochelari!

Deiaphragma și ochelarii noi — perpha ai lui
RODENSTOCK fără reflex din fabrica de articole optice
a lui G. Rodenstock din München.

Fără rame!

Sticlă de
cristal, o-
mogenă
foarte stră-
vezie.

Fără rame!

Lipsiți cu
totul de îm-
prăștiarea
deasă ne-
plăcută ara-
mei sticlei.

Cel mai bun și perfect pentru vederea curată și
pătrunzătoare, pentru cruțarea și menținerea
forței vizuale.

Singurul reprezentant
în Arad și jur

Samuil Dick

557
orologier și fabricant de
articole optice. Colțul
Străzii Ioan Weitzer.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

POMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, ear sâmburul de struguri, coaja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin asta pompă nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

258

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oare ce a întrebuintarea de apă nesipoasă ori murdă nu abdică serviciul. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparație gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de cânepă din lăuntru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Rákóczy-utca 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparație.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, accese, tinituri de ureche, bătăie de inimă, sgârșituri de inimă, astma, auzul greu, sgârșituri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, odăgră ischias, udui în pat, influență, insomnie, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui, contra multor altor boale, cari le tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Însușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afecționate, ear pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărilor, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea scată atestate încurte din toate părțile lumii cari prețuiesc cu multumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate, Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-cine încercare s'a constatat zădărnice, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta”, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și ieftinătatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

206

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

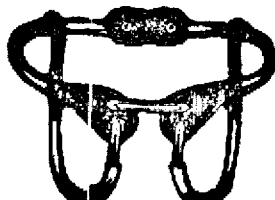
Locul central principal de vânzare și expedare pentru țeară străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Prăvaie pentru mănuși și suspensorii a lui

HUBATSCEK T.

ARAD, Szabadság-tér 20 sz.

(În casa Bancii populare și de industrie Aradane.)

Recomandă on. public mănușile pentru femei și bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante, mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare din materia cea mai bună, fabricate conform indicațiilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de cravate, pe cari le vînd pentru prețuri extraordinar de echitabile. Rugând spriginul binevoitor al public rămân

303

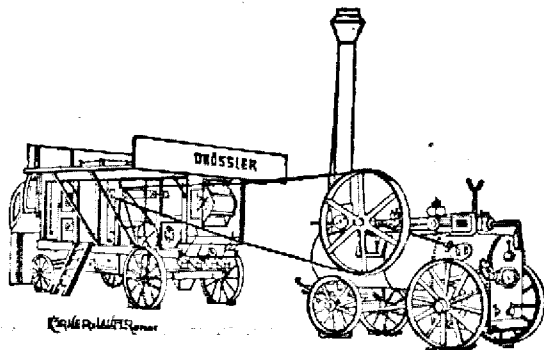
cu respect: **Hubatscek T.**

Carol Drössler

fabrică ces. reg. de mașini agricole.

Budapesta, VI. Váci körút 59

transporta automobile, locomotive cu vapor, grapa de vînt, imblăce cu vapor, imblăce de mână și (járomos) motoare ulei crud. montează mori și tot felul de mașini agricole.

Marfa solidă, pe condițiuni favorabile plată. —

Se trimite catalogul preț și cheltuieli gratuite.

Se caută agenți.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vesminte, mărfuri!

Agentura principală în Arad.
A BANCII GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

"TRANSYLVANIA"

primește oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichș, Bihor, Cănaș, Caraș-Severn, Timiș și Torontal și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitală cu termen fix, rente, zestre pentru fete, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întimplată;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, revizite ș. a. prin spargere;
4. Contra grîndinei: grîn, soară, orz, cucuruz, ovăș, viță (vinea), plante industriale: cânopă, in, hîmei, năuturi, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuare mai în fiesce-care comună și direct prin

Agentura principală „Transylvania” în Arad.

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

423-168

Asigurați contra furturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

Asigurați contra grîndinei: cucuruz, grîn, soară, ovăș și toate plantele economice!